

روشهای متداول در انجام سقط جنایی و علل مرگ و میر ناشی از آن

محمد کاظمیان (M.D.)

- متخصص پزشکی قانونی - مسمومیتها، اداره پزشکی قانونی استان آذربایجان شرقی، تبریز، ایران.

چکیده

اجساد مادرانی که به دلیل سقط جنائی در سالن تشریح پزشکی قانونی و یا در شرایط بحرانی به دنبال سقط جنایی در بیمارستانها دیده می‌شوند، به علت چشم‌پوشی بر واقعیتی اجتماعی است که متأسفانه تاکنون تدبیر جدی برای یافتن راه حل مناسب آن اندیشیده نشده است. فوت حدود ۸۰ هزار زن در سال به دنبال سقط‌های غیرقانونی در سطح جهان که لزوماً مرگ ۸۰ هزار کودک را نیز به همراه خود داشته است و وجود ۱۰٪ سقط غیرقانونی از مجموعه موارد سقط در ایران، اهمیت بررسی و کنکاش بیشتر این موضوع را در بین متخصصین و مسئولان نشان می‌دهد. ختم ارادی حاملگی قبل از کسب توانائی جنین برای زندگی خارج از رحمی، بدون کسب مجوز قانونی به عنوان سقط جنایی شناخته می‌شود. اقدام به این امر معمولاً توسط خود فرد یا افراد ناآگاه و پزشکان و پرستاران متخلف و بعضاً با روش‌های غیرعلمی انجام می‌شود. اکثر سقط‌های جنائی در طی ماه‌های دوم و یا سوم بارداری با استفاده از داروها و یا با آسیب موضعی صورت می‌گیرد؛ ولی در ماه اول بارداری، وارد شدن ضربه و صدمه به ناحیه شکم و لگن عامل ایجاد سقط می‌باشد. روش‌های سقط جنائی عبارتند از: ۱- داروهای سقط زا: این داروها با مقادیر کم، بی‌تاثیر هستند ولی در مقادیر بیشتر بدون اثر سقط‌زایی مستقیم با ایجاد اثرات توکسیک ایجاد سقط می‌نماید. ۲- ترکیبات سقط‌زای موضعی: با اعمال اثر شیمیایی خود در داخل واژن یا سرویکس منجر به سقط می‌شوند. ۳- ابزار و وسایل سقط‌زا: موثرترین روش برای سقط هستند و از طریق شستشوی داخل رحم، تزریق سریع و پرفشار مایع در رحم و یا استفاده مستقیم از اشیاء سخت یا فلزی مانند روش کورتاژ، به کار می‌روند. علل مرگ در سقط جنایی عبارتند: مرگ مهاری، شوک هموراژیک، سپتی سمی، مسمومیت دارویی یا شیمیایی، آمبولی هوا، آمبولی مایع آمینوتیک. آشنائی پزشکان و پرسنل درمانی با موارد سقط جنین و علل منجر به مرگ مادران، همراه با آگاهی مسئولان و کارگزاران حکومتی، در ایجاد انگیزه برای یافتن راه حل در کنترل و کاهش سقط جنین در جامعه موثر خواهد بود.

کلید واژگان: سقط جنائی، مرگ و میر، اتوپسی.

مسئول مکاتبه: دکتر محمد کاظمیان، اداره کل پزشکی قانونی استان آذربایجان شرقی، خیابان ولیعصر، تبریز، ایران.

پست الکترونیک: mohammad_kazemian@yahoo.com